

Falcıların Gözünden Gençlere Bakmak: Fal Kafelere Giden Gençler Üzerine Bir Değerlendirme

Melike Semerci
Hakan Karaman
Ömer Miraç Yaman

Öz: Tarihsel süreçte birçok fal çeşidi farklı kültürlerde kendine yer bulmuştur. İnsanların geleceğe ilişkin merak ve kaygılarına cevap veren fal baktırma, gençler için de oldukça cazibe içeren bir eylemdir. Aileden uzaklaştıkça kendi yaşamı üzerinde söz sahibi olmaya başlayan gençler, bu dönüşüm sürecinde sıklıkla eğitsel, ailesel ve ilişkisel konularda kaygı ve merak giderme, danışma ve paylaşımında bulunma gibi arayışlar içindedir. Bu çalışma en temelde bu arayış sürecinde fal baktırma davranışına gençlerin nasıl yaklaştığını anlamaya çalışmıştır. Derinlemesine mülakat aracılığıyla 13 falcıdan alınan veriler, hangi profildeki gençlerin falcılara gittikleri, gençlerin falcılarla neler konuştukları, gençlerin falcılardan beklentileri ve falcıların gençlerin dünyasındaki yeri olmak üzere 4 tema altında tasnif edilmiştir. Buna göre falcılara giden gençler arasında sosyodemografik olarak çeşitlilik arz eden bir profil söz konusu iken kaygılı, meraklı, depresif olarak tanımlanan gençlerin öne çıktığı belirlenmiştir. Diğer yandan gençlerin falcılarla genellikle aşk ilişkileri, aile sorunları, gelecek kaygısı ve kariyer üzerine görüşmeler yürüttüğü belirlenmiştir. Bununla birlikte falcılara göre gençler meraklarını gidermek, danışmak, onaylanmak ve dertleşmek için falciya gitmekte, gençlerin dünyasında falcılar etkili ve önemli kişiler konumundadır. Ulaşılan veriler, fal baktırma davranışının gençlerin danışma ve psikolojik destek arayışlarının bir ifadesi olarak görülebileceğini düşündürmektedir. Dolayısıyla gençlerin bu yöndeki ihtiyaçlarına cevap verecek etkili gençlik çalışmalarının önemi ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğa üstü inanç, fal, fal baktırma, gençlik, gençlik araştırması.

Abstract: This study basically tried to understand how young people approach to fortune-telling behavior. The data obtained from 13 fortune-tellers through in-depth interviews were classified under 4 themes: which profile young people go to fortune-tellers, what young people talk about with fortune-tellers, young people's expectations from fortune-tellers, and fortune-tellers' place in the world of young people. Accordingly, while there is a sociodemographically diverse profile among young people who go to fortune-tellers, it has been determined that young people who are defined as anxious, curious and depressed come to the fore. On the other hand, it has been determined that young people usually conduct interviews with fortune-tellers on love relationships, family problems, future concerns and career. Besides, according to fortune-tellers, young people go to fortune-tellers to satisfy their curiosity, to consult, to be approved, and to talk. In addition, it has been understood that fortune tellers are important and influential people in the lives of young people. The data obtained suggest that fortune-telling behavior can be seen as an expression of young people seeking counseling and psychological support. Therefore, it points out the importance of effective youth work that will meet the needs of young people in this direction.

Keywords: Belief in the supernatural, fortune, fortune telling, youth, youth study.

Sosyal Hizmet Uzmanı, melikesemerci1997@gmail.com
Araştırma Görevlisi, İstanbul Üniversitesi. karamannhakann@gmail.com
Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi. omermirac@gmail.com

https://orcid.org/0000-0002-6383-8340
https://orcid.org/0000-0002-5729-6012
https://orcid.org/0000-0001-9989-8575

© İlmî Etüdler Derneği
DOI: 10.12658/M0659
insan & toplum, 2021.
insanvetoplum.org

Başvuru: 27.07.2021
Revizyon: 25.09.2021
Kabul: 28.09.2021
Online Basım: 7.01.2022

Giriş

İnsanın bilinmeyene olan merakı, belirsizliğe yönelik kaygısı ve geleceği tahmin etme isteği oldukça eskidir. Bu durumun hemen her toplumda görülmesi, fal ve falcılık olgularının ortaya çıkmasına ve evrensel bir nitelik kazanmasına zemin hazırlamaktadır (Halıcı, 2018). Fal; bireyin yaşamını sürdürme ve anlamlandırma çabası içerisinde geleceği öğrenmek ve geleceğin kendisine yönelik ortaya koyduğu bilinmeyi kontrol etmek amacıyla başvurduğu pratik şeklinde tanımlanmaktadır (Güngör, 2005; Grall-Bronnec vd., 2015).

Falın birçok kültürde var olması sebebiyle toplumlarda farklı yöntemlerle geleceğe ilişkin bilgi edinilmeye çalışılmıştır (Johnstone, 2004). Bu doğrultuda el falı, kahve falı, tarot falı, iskambil falı, nohut falı, bakla falı, ayna falı gibi yöntemler ortaya çıkmıştır (Kartopu ve Ünalın, 2019). Bazı toplumlarda fala ahlaki ve kültürel değerler açısından mesafeli yaklaşılması gerektiği düşünülse de birçok toplumda fal, insanların belirli ihtiyaçlarına cevap verebilmesi ve yardım, umut, kazanç gibi kavramlara vurgu yapması sebebiyle vazgeçilemeyen bir alışkanlık olarak kendini göstermiştir (Akkök, 2019). Fala yönelik yapılan araştırmalarda telepati, altıncı his, büyü, nazar gibi doğa üstü kavramlara inanan insanların fala ilişkin pratiklere yaşamlarında daha fazla yer verdikleri bildirilirken falcılığın şizotipal kişilik bozukluğuyla ilişkilendirilebilir bir durum olduğuna da işaret edilmektedir (Hergovich vd., 2008; Şahin, 2009). Günümüzde ekonomik ve kültürel temeller üzerine inşa edilen falın toplumlarda giderek yaygınlık kazandığı görülmekte (Muzzatti ve Smith, 2018) ve fala inanmanın ve fal baktırmanın her yaş grubundan insan için farklı karşılıkları bulunmaktadır (Kuo, 2009).

Gençlik dönemi, geleceğe ilişkin merak ve kaygı duygularının yoğun olduğu bir dönem olarak fal baktırma pratiği açısından önemli bir süreci oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler Örgütü'ne (2020) göre genç; "15-25 yaşları arasında, öğrenim gören, hayatını kazanmak için çalışmayan ve ayrı bir konutu bulunmayan kişi" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu döneme ilişkin yapılan tanımlar farklı disiplinlere göre çeşitlilik göstermektedir. Tanımların çoğunluğu gençliği; çocukluktan yetişkinliğe geçiş süreci olarak (Steinberg, 2007; Santrock, 2017) ele alırken bu tanıma farklı bir bakış açısı geliştiren McGrath (2002) gençliği, yetişkin olamama hâli olarak ifade etmektedir. Bu açıdan bireyin bu dönemde yetişkinlerin yönlendirmesine ihtiyaç duyduğu ve yaşamını bu ihtiyaçtan beslenerek şekillendirdiği görülmektedir. Bir diğer ifadeyle bireyin toplum tarafından tanımlanma süreci, toplumun bireyi ele alma biçimi ile farklılaşırken gencin benlik imgesi ve başkalarıyla ilişkileri büyük ölçüde değişerek yaşamında yeni rol ve davranışlarının ortaya çıkmasına imkân tanımaktadır (Steinberg, 2007, s. 24).

Sosyolojik açıdan bakıldığında gençliğin politik, sosyal, ekonomik birçok alanla ilişkili kavram olması ve bulunulan sosyal kökene göre farklılık göstermesi, çok yönlü bir olguya işaret etmektedir. Sosyal koşulları ön plana çıkaran aile, okul, akran grubu gibi gencin davranışlarını ve toplumsal ilişkilerini etkileyen unsurlar, onları yetişkin yaşamına hazırlayan süreçler olarak karşımıza çıkmaktadır (Wyn ve White, 1997). Gencin bu dönemde psikolojik, sosyolojik, fizyolojik, ideolojik, ekonomik ve kuşaklararası anlaşmazlık gibi farklı sorun alanları mevcuttur. Bu sorunlar tüm dünyada ve bölgelerde değişkenlik gösterse de benzer başlıklar altında sınıflandırılıp incelenmektedir (UN, 2017). Bu dönemde farklı sorun alanları ile mücadele eden genç aynı zamanda geleceğini şekillendirmede kritik bir sürecin içinden geçmektedir. Genç açısından geleceğe ilişkin düşünce ve yönelimler, gencin yaşamını yeniden şekillendirmeyi ve dönüşüm aşamasını meydana getirmektedir (Carabelli ve Lyon, 2016). Gencin gelecek yönelimi ve geleceğe dair imajı; eğitim, kariyer, evlilik ve aile gibi temel alanlardan oluşmakta (Seginer, 2003) ve bireyin sosyal bağlamı içerisindeki deneyim ve ilişkilerden etkilenerek şekillenmektedir (Nurmi, 1991). Bu dönemde yaşanan sorunlar, toplumun kendilerinden beklentileri, gelecek hedef ve planları, gençlerin psikolojik destek ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Bu ihtiyaç ise günümüzde gençleri modern toplumda farklı alternatifler olarak popüler inançlara yönlendirebilmektedir.

Gençlerin İnanç Sistemleri ve Falcılık

Fal, bireyin hayatında endişe ve belirsizlik gibi önemli alanlardaki tahmin ve danışmanlık uygulamalarını içermektedir. Bu uygulamalar aile, arkadaşlık, kariyer, genel refah gibi konulardaki sorun alanlarını barındırması sebebiyle resmî olarak tanımlanmasa bile sağlık ve sosyal hizmet girişimleri olarak değerlendirilebilir (Johnstone, 2004). Nitekim bireyler yaşam koşullarına uyum sağlamak, sorunlarla başa çıkmak ve ihtiyaçlarını karşılayabilmek için belirsizlikten ve geleceğe ilişkin kaygılardan korunmak istemektedir. Bu belirsizlikten kurtulma çabası, kişileri çeşitli arayışlara yönlendirmekte ve fal pratiği de bu arayış sonucunda ortaya çıkmaktadır (Halıcı, 2018, s. 147). Bununla birlikte günümüz toplumunda bilişsel boyutların insanların duygusal, sosyal ve tinsel boyutlardaki ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalması, falın bir ihtiyaç olarak günümüzde de varlığını sürdürmesinde etken olmaktadır. Öyle ki bireyin ruhsal dünyasını dengede tutma isteği bazen biyolojik ihtiyaçlarının önüne geçebilmekte ve kişi bu noktada duygusal desteği sağlayacak arayışlara yönelebilmektedir. Bu açıdan fal, bireylerin sorun ve arayışlarına yönelik huzur bulmasına imkân tanıyan manevi iç görüler bütünü olarak anlam kazanmaktadır (Muzzatti ve Smith, 2018). Başka bir deyişle fal, bireyler için psikolojik terapi ve

rahatlama ihtiyacı, toplumsal ve kültürel ilişkilerin sürdürülmesinde bir araç ve alışkanlıkların bir ürünü olarak ifade edilebilir (Nar, 2014, s. 521).

Bireyin inanç ve davranış kalıpları, çocukluktan gençlik dönemine geçişle birlikte ergenin içinde yaşadığı topluma göre şekillenmekte ve ergen için uygun değer yargıları bu doğrultuda oluşmaktadır (Osmanoğlu, 2014). Gençlerin içerisinde bulunduğu dönemin de etkisiyle topluma ve kültüre yabancılaşması, kim olduğu ve ne ifade ettiği ile ilgili kimlik arayışı ve dünyayı anlamlandırma çabası, toplumsal hayata katılım sürecinde farklı kimlikler, düşünceler ve roller geliştirmesini sağlamaktadır. Günümüz toplumunun değişen yapısı ise bireyselleşmeyi ön planda tutarak gençlerin farklı alternatiflerin etrafında şekillenmelerine sebep olmaktadır (SEKAM, 2016, s. 632). Bu açıdan yaşama yönelik soruların ve geleceğe ilişkin arayışların yüksek olduğu gençler için fal baktırmak, alternatif pratiklerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırma ise gençlerin gittiği mekânlardan biri olan fal kafelerde falcılık yapan kişilerin deneyimlerinden hareketle, gençlere yönelik betimleyici bir profil ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaçla hangi profiledeki gençlerin falcılara gittiği, sıklıkla hangi konuların konuşulduğu ve falcıların gençlerin dünyasındaki karşılığına ilişkin önemli verilere ulaşılmıştır. Mevcut literatür içerisinde bu çalışma, fal baktırma davranışını gençlik araştırmalarının konusu olarak kabul eden ve deneyimler üzerinden bir gençlik okuması yapan ilk çalışma olarak özgün bir konumdadır.

Yöntem

Nitel araştırmalar, disiplinler arası bütüncül bir bakış açısını temel alarak araştırma probleminin yorumlayıcı bir yaklaşımla değerlendirilmesini içermektedir. Bu araştırma deseninde araştırılan olgu ve olaylar kendi bağlamı içerisinde ele alınarak kişilerin yükledikleri anlamlar çerçevesinde yorumlanır (Altunışık vd., 2010, s. 302). Bu çalışmada gençlerin gittiği mekânlardan biri olan fal kafelerde falcılık mesleğiyle uğraşan bireylerin deneyimlerinden yola çıkarak falcılara giden gençleri ele alan betimleyici bir çalışma ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenolojik yaklaşım tercih edilmiştir. Fenomenolojik yaklaşım; olguların, bireylerin deneyimleri ile birlikte değerlendirilerek anlamlandırılmasını temel alan bir analiz yöntemidir (Jasper, 1994, s. 312).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde bulunan fal kafelerde profesyonel olarak en az 5 yıl falcılık yapan bireyler oluşturmaktadır. Katılımcıların en az 5 yıllık falcı olarak belirlenmesindeki temel motivasyon, katılımcıların zengin bir değerlendirme

yapabilmeleri adına falcılıkta gözlem ve tecrübe biriktirmiş kişiler olması gerektiğine ilişkin kabulümüzdür. Katılımcılara, fal kafelerin yoğun olarak faaliyet gösterdiği yerlerden olan Bakırköy, Kadıköy ve Beyoğlu ilçelerinde ulaşılmıştır. Çalışma grubunun seçilmesinde kartopu örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışma kapsamında ikisi sondaj görüşme olmak üzere toplamda 13 kişi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Sondaj görüşmelerinden çalışmada faydalanabilecek düzeyde veriler elde edildiğinden bu görüşmelerin verileri de çalışmaya dâhil edilmiştir.

Araştırma süresince görüşme yapılan katılımcıların demografik bilgileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Buna göre görüşme yapılan 13 katılımcının 3'ü erkek 10'u kadındır. Katılımcıların yaşları 32-53 yaş arası değişirken yaş ortalaması 43,25 olarak belirlenmiştir. Bir kadın katılımcı, yaş bilgisini paylaşmak istememiştir. Katılımcıların eğitim düzeyleri farklılık göstermekle birlikte lise mezunu katılımcı sayısı 8 kişiyle en yüksek sayıdadır. Diğer katılımcıların ise üçü lisans mezunu diğer ikisi de ilkokul mezunudur. Yine meslek olarak falcılık yaptıkları süreler 5 yıl ila 35 yıl arasında değişiklik gösterirken falcılık yaptıkları ortalama süre 15 yıl olarak belirlenmiştir.

Tablo 1.

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Falcılık Tecrübesi
Erkek	42	Lisans	18 yıl
Kadın	52	Lise	22 yıl
Kadın	Öğrenilemedi	Lisans	25 yıl
Kadın	32	Lisans	12 yıl
Kadın	41	Lise	10 yıl
Erkek	48	Lise	10 yıl
Kadın	43	Lise	10-15 yıl
Kadın	41	Lise	20 yıl
Erkek	39	Lise	10 yıl
Kadın	41	Lise	5 yıl
Kadın	53	İlkokul	35 yıl
Kadın	41	Lise	5 yıl
Kadın	46	İlkokul	12 yıl

Veri Toplama Süreci

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları, araştırmacının çerçevesi belirli olan soruların yanı sıra görüşmenin doğasına göre soruların çeşitlenebildiği ve soru sırasının değişebildiği formlardır (Turner, 2010). Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu 10 sorudan oluşmaktadır. Hazırlanan soruların güvenilirliğinin sağlanması adına araştırma ekibindeki üyelerin her biri soru formu üzerine ayrıca çalışmıştır. Bu şekilde soru formunun eleştirel bir açıyla değerlendirilmesi ve geliştirilmesi mümkün olmuştur. Son durumda araştırma formu “Falcılar, fal baktırmaya gelen gençleri nasıl değerlendirmektedir?” sorusunu detaylandırarak nitelikte belirlenmiştir.

Görüşmeler, katılımcıların çalıştığı mekânlar olan fal kafelerde gerçekleştirilmiş ve her bir katılımcı ile müşterilerin bulunmadığı uygun zamanlarda görüşülmüştür. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak dâhil olmuştur. Yapılan 13 görüşmeden 9’u katılımcıların izni ile ses kaydına alınırken 4 görüşme, görüşmeyi yürüten araştırmacı tarafından mülakat esnasında elle yazılı olarak notlandırılmıştır. Toplamda 187 dakikalık ses kaydına ulaşılırken bu kayıtların deşifrenmesi sonucu toplamda 55 sayfalık yazılı doküman elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmanın verileri betimsel analiz tekniğine göre incelenmiştir. Betimsel analiz, görüşme ve gözlem sonucunda oluşan verilerin araştırmacı tarafından düzenlenerek ve yeniden yorumlanarak okuyucuya sunulduğu analiz yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 224). Araştırmada betimsel analiz için belirlenmiş olan kavramsal çerçeveye uygun olarak veriler önce kodlanmış ardından kodlar üzerine yapılan okumalar neticesinde temalandırma yapılmıştır. Son durumda elde edilen tüm veriler 4 tema altında okuyucuya sunulmuştur.

Bulgular

Çalışma kapsamında elde edilen veriler dört ana tema altında tasnif edilmiştir: “Öne Çıkan Gençlik Profilleri”, “Gençlerin Yoğunlaştığı Konular ve Sorun Alanları”, “Gençlerin Falcılara Gitme Nedenleri ve Falcılardan Beklentileri” ve “Gençlerin Algılarında Falcıların Yeri”.

Öne Çıkan Gençlik Profilleri

Elde edilen verilerden oluşan ilk tema, falcılara giden gençlerin profilini tanımlayamaya yönelik olmuştur. Katılımcıların gençlerin profiline ilişkin söylemlerini içeren bu temadaki veriler “sosyodemografik açıdan tanımlamalar” ve “gencin karakterine ilişkin tanımlamalar” olmak üzere iki alt başlık altında ele alınmıştır.

Sosyodemografik Açıdan Tanımlamalar

Katılımcıların gençleri tanımlarken sosyodemografik durumlarını ifade eden aktarımlar; cinsiyet, eğitim düzeyi ve sosyoekonomik düzey olmak üzere üç başlık altında toplanmıştır. İlk olarak cinsiyete ilişkin söylemlere bakıldığında, falcılara gelen gençlerde kadınların erkeklere kıyasla öne çıktığı görülmektedir. Kimi ifadelerde kadın erkek dağılımı arasında kadınların belirgin biçimde öne çıktığı belirtilirken kimilerinde kadın ve erkek arasında çok fark olmasa da kadınların daha fazla olduğu aktarılmıştır. Tüm katılımcılardan yalnızca biri kadın ve erkeğin eşit oranda geldiğini ifade ederken bir katılımcı da cinsiyet açısından belirgin bir dağılımın yapılamayacağını belirtmiştir. Yine iki katılımcı da cinsiyetle ilgili olarak kadın erkek ifadeleri yerine farklı cinsel tercihlerde gençlerin müşterileri olduğunu aktarmıştır. Örnek katılımcı ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Genel olarak kadınların fala daha düşkün olduğu bariz. Ama burada erkek ağırlığı da çok fazla. Yani burada %90’ı kadındır da %10’u erkektir diyemem. Belki %52’ye 48 diyebilirim. Çok yakın yani.” (K-1)

“Öyle bir profille kategorize etmek imkânsız. Yaş grubuyla da imkânsız cinsiyet olarak da imkânsız. Hemen hemen bütün yaş gruplarından bütün meslek gruplarından ve cinsiyetlerden insanlar danışma almaya geliyor.” (K-1)

“Gençlerden de kadınlar daha ağırlıklı olarak geliyor.” (K-6)

“Gelen kişilerin geneli genç kesim zaten. Cinsiyet konusunda cinsel tercihleri farklı olan gençler de geliyor. Lezbiyeni, eşcinseli, her türlü insan var.” (K-11)

“Biseksüel var, gey var, travestisi var, kadını var, efendime söyleyeyim erkeği var. Yani cinsiyet olarak artı eksi kutupta olan bütün varlıklar geliyor.” (K-9)

Katılımcılar kendilerine gelen gençlerin eğitim düzeyleriyle ilgili olarak farklı görüşleri ifade etmiş olsalar da eğitim düzeyi yüksek müşteri profilinin öne çıktığını söylemek mümkündür. Buna göre katılımcılardan K7, K2 ve K12 eğitim düzeyi yüksek gençlerin falı tercih ettiğini ifade ederken K6 ve K5 eğitim düzeyi açısından belirgin bir farklılığa işaret etmemiştir. Katılımcıların ilgili ifadeleri aşağıdaki gibidir:

“Kesinlikle eğitimsizler gelmiyor bize. Buraya da öyle. Hani genel anlamda nasıldır bilemem ama buraya bu civara ben hiç eğitimsiz insan görmedim, bana ilkökul mezunu gerçekten hiç gelmedi.” (K-7)

“Bir ilkökul mezunu gelmiyor, daha çok üst düzey kişiler geliyor. Gençlerimiz daha çok üniversite mezunu okuyan kesim.” (K-2)

“Valla hep genelde evet okul okuyan müşterilerimiz var. Ya böyle ev hanımı ya da evde oturan kızlar çok denk gelmiyor açıkçası çok az.” (K-12)

“Eğitim durumları çeşitlilik gösteriyor. Öğrenci de geliyor, bir işte çalışan tekstil işçisi kız da geliyor, evde oturan kişi de geliyor. Değişiyor yani.” (K-6)

“Üniversite mezunu da ilkökul mezunu da geliyor.” (K-5)

Katılımcıların falcılara gelen gençleri tanımlarken kullandıkları ifadelerden oluşan bir diğer kategori sosyoekonomik düzeye ilişkindir. Bu konuyla ilgili söylemler, sosyoekonomik açıdan öne çıkan bir profilin varlığından ziyade çeşitli sosyoekonomik düzeydeki gençlerin farklı tercih edebildiğini içermektedir. Bu noktada kimi katılımcılar gençlerin sosyoekonomik düzeylerine ilişkin doğrudan ifadeler kullanırken kimileri meslekler üzerinden bu çeşitliliğe işaret etmektedir:

“Çoğunluğu meslek sahibi insanlar geliyor. Maddi durumları da iyi tabi. Zengin kesim ağırlıklı yani. Maddi durumu çok iyi olmayan bir kişi görmedim ben pek.” (K-11)

“Tabi geliri daha iyi olan insanlar buna daha çok para harcıyorlar. Ama maddi durumu olmayan insanların da yolu buraya düşüyor. Onların 3 kez düşüyorsa maddi durumu iyi olan insanların haftada 3 kez düşüyor.” (K-12)

“Maddi imkânları çok iyi olanlar nadir. Genel olarak düşük bütçeli insanlar.” (K-10)

“Bana çok hâkim, eskort, hepsi geliyor.” (K-5)

“Öğrenci de geliyor, bir işte çalışan tekstil işçisi kız da geliyor, evde oturan kişi de geliyor.” (K-6)

Gençlerin Karakter Yapılarına İlişkin Tanımlamalar

Katılımcıların gençleri tanımlarken gençlerin karakter yapılarına ilişkin kullandıkları ifadeler oldukça geniş bir spektrumu içermektedir. Bu tanımlamalardan “kaygılı, meraklı, yalnız, asi, özgür, tembel, depresif, takıntılı, zeki, hızlı, şüpheli” gibi ifadeler tekrarlı olarak öne çıkan anlatımlar olmuştur. Yapılan bu tanımlamalarda “kaygılı, yalnız, tembel, depresif, takıntılı, şüpheli” gibi anlatımların gençlerin karakter

yapılarına ilişkin olarak daha olumsuz bir bağlamı ifade ettiği görülmüştür. Nitekim katılımcıların önemli bir kısmının gençleri bu eğilim içerisinde tanımladığı da belirlenmiştir. Bu anlatımlar arasından gençlerin kaygılı olma durumu, katılımcıların oldukça büyük kısmının temas ettiği bir durum olarak dikkat çekmiştir. Gençlerin bu kaygılı yapılarının ardında ise gelecekteki iş ve para kazanma konularındaki belirsizlik ve umutsuzluk olduğu aktarılmıştır:

“Gelecek kaygısı çok büyük faktör. Geleceği merak ediyor gençler, bu konuda kaygılılar.” (K-6)

“Artık umutlarını yitirmişler, hani ne kadar başarılı olursa olsunlar sanki ya siz değil ben değil sen değil devlet bile garanti verse onlara, onların hep bir şeylerin kötüye gideceğine dair umutsuzlukları var.” (K-7)

“Tembel, umutları yok ve çok kaygıları var gençlerin. Bana göre gelecekleri olmadığı için kaygılarında çok haklılar. Bir amaçları da yok. Sürekli arayış içerisinde.” (K-2)

“Genelde şu anda gençlerin en büyük korkusu ve kaygısı iş, maddiyat ve para.” (K-8)

Katılımcıların gençlerin karakter yapılarına ilişkin yaptığı tanımlamalardan diğer örnek ifadeler şunlardır:

“Hata yapmaya çok müsait ve her şeyi hızlı tüketen bir gençlik bence.” (K-12)

“Çok zeki bir gençlik. Şimdiki nesli bir bilgisayar gibi görüyorum ben.” (K-11)

“Bence genç nesil çok fazla takıntılı. Bazıları da çok vurdumduymaz tabii.” (K-10)

“İnsanlara artık şüphelik doğmuş. Güvensizlik doğmuş. Gençlerde de böyle.” (K-9)

“Son 9 yıldır falan genelde depresif gençlik. Hepsi antidepresan alan, %80’inin temelinde ailede problemleri olan.” (K-7)

“Aslında çok hayalperestler de var ama gerçekten gayretli olanlar da var.” (K-1)

“Asi, inatçı, özgür ve her şeyi çok erken yaşamaya çalışan.” (K-12)

Gençlerin Yoğunlaştığı Konular ve Sorun Alanları

Fal kafelere giden gençlerin falcılarla konuştukları konularda çeşitlilik olduğunu söylemek mümkündür. Öne çıkan konu başlıkları arasında aile, kariyer, para, aşk ve arkadaşlık ilişkileri bulunmaktadır. Bu konular arasından aşk ilişkileri, gençlerin falcılarla en çok konuştuğu konu olarak belirlenmiştir. Bu anlamda aşk ilişkilerinde yaşanan sorunları danışmak ve ilişkinin geleceğiyle ilgili merakı gidermek için gençlerin

falcılara geldiğini söyleyen katılımcılar öne çıkmaktadır. Gençlerin ilişkilerinde yaşadıkları güvensizlik, samimiyetsizlik, aldatma, terk edilme gibi konular üzerinde konuşmak ya da duygusal bir ilişki arayışı içerisindeki gençlere yönelik ilişki ve eş/partner seçimini danışmak, gençlerin falcılara gitme nedenleri olarak aktarılmaktadır. Bu tespitlere ilişkin katılımcı ifadelerinden örnekler şunlardır:

“Aşk ve okul, genelde konular bu yani. Her gün geliyorlar. Beni seviyor mu, beni aldatıyor mu? Bunları soruyorlar.” (K-1)

“Valla genelde şimdiki gençler ilişkileri çok uzun süreli yaşayamadıkları için hep kısa süreli ya tek taraflı ya da aradaki sorunun ne olduğunu bilmeden geri kazanma çabası gibi. Kısa süreli ilişkiler ve ayrılıklar sebebiyle geliyorlar. Yani düzenli bir ilişki tutturmak şimdiki gençler için biraz zor gibi. En çok şikâyet ettikleri şeyler bunlar. Ayrıldık ne zaman barışacağız, benimle ilgili ne düşünüyor?” (K12)

“Ayrıldıkları zaman geliyorlar genelde. Gelecek mi, geri dönecek mi, ne zaman dönecek vs. soruyorlar.” (K-11)

“Genç deyince işin içine çok fazla geleceğiyle ilgili değil ilişkisiyle ilgili kaygı taşıyanlar geliyor bana. İşte ilişkim nasıl olacak, şudur budur falan. Yüz kişinin 95'i öyle gelir.” (K-1)

“Yani %60'lık %70'lik genelde kendinden yaşça çok büyük adamlara aşık olup ne olacağını soruyorlar. Aşk hayatları var tabi. O olmazsa öteki olacak mı, evlilik olacak mı, ne zaman evleneceğim, kaç yaşında evleneceğim bunları da çok soruyorlar.” (K-8)

Katılımcıların öne çıkardığı konulardan bir diğeri de gençlerin aile ilişkileri ve yaşantıları olmuştur. Alıntılardan da anlaşılacağı üzere gençlerin aileleriyle ilgili sorunlardan bahsederek bu sorunlar üzerine meraklarını giderme veya çözüm arama gibi konuları danıştıkları görülmüştür. Katılımcı ifadelerinin çizdiği genel çerçeveye göre gençler; aile içinde yaşanan sorunların çözümü ile ilgili meraklarını gidermek, aile içinde ifade edemedikleri duygu ve düşüncelerini falcıya anlatmak, onunla dertleşmek veya aile sorunları hakkında ona danışmak için falcıya gelmektedir. Konuya ilişkin örnek katılımcı ifadeleri şunlardır:

“Yani ailesi tarafından anlaşılmadığını, üzerinde otorite olduğu ya da kendi gelenek göreneklerini onun üzerinde uygulamaya çalıştığı, özgür bir alan tanımadığı ya da ben başka bir şehirde yaşamak istiyorum ya da başka şehirde okul okumak istiyorum ama ailem buna müsaade etmiyor gibi bir sürü şey var.” (K-12)

“Ben aileleriyle çok iletişim kuramadıklarımı düşünüyorum ya da genelde ailenin onlara bir açıklık tanımadığını ya da açık bir alan sunmadıklarını düşünüyorum

gençlerle ilgili... Ya da işte anne-baba ayrı gençler çok fazla var. Dolayısıyla annesinin mi babasının mı doğru taraf olduğunu bilmeyenler de çok fazla.” (K-12)

“%99.99’u diyebilirim aile hayatları çok kötü, kötü demeyelim de çok ilgisiz. Dedğim gibi çok fazla motive edilmeyen, sürekli başarılı olması direktifi verilen, başarılı olmadıklarında sevilmeceklerini hisseden gençler. (K-7)

“Aileye kendini kurban etmek isteyen evlatlar var. Yani misyonu tamamen üstüne almak işte imkânsızlıkları aşmak, kendi çalışıp çabalamak, o aileyi taşımak, her şeyi vermek.” (K-13)

“Kimisi ailesiyle alakalı olan bunalımından baktırmak istiyor, nasıl olacak diye.” (K-8)

“Yine böyle bir %20’lik kısmı annemle babam ayrılacak mı, iyi değiller, huzursuzluklar var, ne olmalı, olmalı mı olmamalı mı gibi.” (K-13)

Katılımcıların anlatımlarında öne çıkan konulardan bir diğerrinin kariyer ve gelecek planlarıyla ilgili olduğu görülmüştür. Buna göre gençlerin büyük bir kısmı, falcılarla iş ve eğitim yaşamlarının geleceğine ilişkin meraklarını gidermek, kararlarını danışmak veya parayla ilgili hayallerini sormak için görüşmektedir. Bu konudaki anlatımlarda katılımcıların sıklıkla gençlerin kaygılı ve endişeli olduklarına işaret eden ifadeler kullanmış olması dikkat çekmiştir. Anlatımlara tematik olarak bakıldığında eğitime ilişkin üniversite yaşamında ne olacağı ve okul ve bölüm tercihlerinin uygunluğu iki öne çıkan konu olarak kendini göstermektedir. Konuya yönelik katılımcı ifadelerinden örnekler şu şekildedir:

“Eğitimle ilgili de gelen çok fazla kişi var. Gelecek kaygısı güden gençler hangi bölümü kazanacağım, hangi üniversitede okumam daha iyi olur vs. çok soruyor.” (K-6)

“Bu işi yapabilecek miyim, yüksek lisansa girecek miyim, nerede yaşayacağım, istediğim maddi rahata ne zaman kavuşacağım, nasıl bir şirkette çalışacağım şimdi böyle sorularla geliyorlar.” (K-12)

“Üniversite sınavı zamanında çok geliyorlar özellikle. Sınav zamanı yaklaştığı zaman daha sık geliyorlar. Mesela iki günde bir geliyorlar. Yani işte bunu yaptık bu kadar yaptık ne olur totemde ne yaparız nasıl yaparız?” (K-8)

“Okul seçimleri, okul tercihleri döneminde özellikle mesela çok daha rağbet gösteriyorlar.” (K-8)

“Kariyerleriyle alakalı daha çok endişeliler, eğitimleriyle ve sınav sonuçlarıyla alakalı çok endişeleniyorlar. Sınavlar kazanıldıktan sonra yaşadıkları ya da yaşayacakları işleri gereği yerlerin kötü olmasıyla alakalı endişeleri var.” (K-7)

Katılımcılara göre gençlerin kariyer ve gelecekleriyle ilgili yaptıkları konuşmalarda gelecekteki istihdam durumlarıyla ilgili sorular ve para kazanmaya ilişkin hayalleri sıklıkla ifade edilmektedir. İstihdamla ilgili konularda kaygı durumu ve iş tercih süreçleri öne çıkarken para kazanmaya ilişkin hayallerde doğrudan bir yönlendirme ya da merak yerine daha soyut bir bağlamın var olduğu görülmüştür. Nitekim bununla ilgili alıntılarda katılımcılardan K-3, gençlerin zengin olmayla ilgili sadece istekleri olduğunu ifade ederken bir diğer katılımcı K-1, daha eleştirel bir tutumla gençlerin çalışma veya iş planı hakkında somut sorular sormak yerine sadece zengin olmaya ilişkin hayallerini ifade edecek şekilde anlatımlarda bulunduğunu aktarmıştır:

“Gelecek kaygısıyla alakalı, iş bulabilme kaygısıyla alakalı, okul hayatı, memurluk olacak mı? Genelde şu anda gençlerin en büyük korkusu kaygısı iş, maddiyat ve para.” (K-8)

“Bir de bu KPSS zamanları gelen yetişkin bayanlar çok oluyor. Devlet memurluğu ile ilgili işte hemşirelik, öğretmenlik vs. bunlarla alakalı çok soruyorlar gelip.” (K-8)

“Herkes zengin olmak istiyor, herkes parayı bulmak istiyor, herkes arabası olsun istiyor, herkes evi olsun istiyor.” (K-3)

“İnsanlarda bir para beklentisi var. Büyük bir miktar para bir gün ona gelecek mi? Ama nerden gelecek bilmiyor, nasıl gelecek bilmiyor. Herhangi bir iş planı üstünde değil, bir çalışma karşılığı da değil. Hatta bir miras falan da değil, rastgele. Ben rüyamda gördüm gelecek, ben inanıyorum gelecek, ben bir gün zengin olcam vs. vs. gibi büyük miktar paralardan bahsedenler çok. Milli piyango bana denk gelecek mi, defineyi bulacak mıyım, yolda yürürken valiz dolusu para bulacak mıyım gibi hikâyeler. Yani o da çok ağırlıklı.” (K-1)

Gençlerin geleceklerine ilişkin beklentilerini içeren aktarımlarda yurt dışına çıkma arzusunu ifade eden söylemler de dikkat çekmiştir. Katılımcıların bir kısmı gençlerin hayallerinde Türkiye’ye ilişkin hedeflerden daha ziyade yurt dışına çıkma arzusunun baskın geldiğini, gelecek kaygısının bu süreçte bir etken olduğunu ve kimi gençlerin de bu yönde girişimlerde bulunduğunu ifade etmiştir:

“Genel anlamda hep böyle bir ayrı yaşama hevesi, yurt dışına gitme işte yurt dışı vs. gibi olaylar.” (K-13)

“Yurt dışı hayali. %70-%80 ağırlıklı yurt dışında çalışmak yurt dışında yaşamak hayali. Özellikle 5 yıldır. Hiç kimsede Türkiye’de kalma isteği işte Türkiye’de bir kariyer yapayım, mevki yapayım, Türkiye’de evim olsun, arabam olsun. Önceden mesela çok fazlaydı. Herkesin bir ev alma, araba alma, iş kariyer yapma hayali vardı. Hep bunları sorguluyorlardı geldikleri zaman. Şimdi de 10 kişi geliyorsa

9 kişi yurt dışına gidecek miyim? Yani %90 ağırlıklı son beş yıldır bu şekilde. Ya da burada artık kendine bir gelecek göremiyor. Genelde Almanya, Hollanda, Belçika buralar çok cazip geliyor.” (K-8)

“Çok ağırlıklı olarak gelecek kaygısı. Herkeste yurt dışına gidebilecek miyim gibi sorular. Artık Türkiye’de bir şeylerin olmadığını düşünüyorlar.” (K-4)

“Hemen hemen herkes Türkiye’den gitmek istiyor diyebilirim. Avrupa işte Amerika, Kanada, İngiltere, İskandinav ülkeleri falan. Demek ki bu ülkenin sosyal durumuna ekonomik durumuna falan güvenmiyorlar. İleriye doğru ciddi bir kaygı oluşturuyor onların gözünde. Söylediği şey ben gitmek istiyorum, çalışmalar yapıyorum. İşte ya Erasmus’la gideceğim ya turist olarak gideceğim orada kalacağım ya kaçacağım gideceğim ya şudur ya budur falan bir şekilde gitmek istiyorlar.” (K-1)

Gençlerin Falcılara Gitme Nedenleri ve Falcılardan Beklentileri¹

Katılımcıların ifadelerine göre fal kafelere giden gençlerin falcılara gitme nedenleri ve falcılardan beklentileri çeşitli başlıkları içermektedir. Nedenler arasında; merak, sevgi arayışı, kaygı, danışma, dertleşme ve başkasına anlatamadıklarını paylaşma isteği gibi başlıklar öne çıkarken gençlerin beklentilerine ilişkin iyi şeyler duyma, beklentilerini onaylatma, motive olma ve takdir edilme arzusu gibi durumlar dikkat çekmiştir. Daha özelden bakıldığında ise gençlerin falcıya gitme nedenlerinde; sevgi, paylaşma ve dertleşme hususlarıyla ilgili katılımcı ifadeleri, gençlerin yalnızlığına ilişkin bir çağrışım oluşturmaktadır. Merakla ilgili aktarımlarda ise aceleci ve sabırsız olma gibi tanımlamalar öne çıkmaktadır. Bunlara ilişkin örnek katılımcı ifadeleri şu şekildedir:

“Gençler aslında korkuyor, önünü göremiyor, gelecek kaygısı var, o yüzden fal.” (K-2)

“Aslında genel anlamda ihtiyaç büyük sevgi eksikliği ve güvensizlik.” (K-13)

“Merak. Her şeyi bilmek istemek. Yani zamana bırakmamak, aceleci olmak. Aslında zamana bıraksalar her şeyi yaşayacaklar ama onlar önceden belki de şimdiki gençler çok tedbirli bence, önceden önlem almaya çalışıyorlar ya da yol

1 Bu temadaki alıntılarının bir kısmı “neden” ve “beklenti” olarak ayrıştırılabilir alıntılar iken önemli bir kısmı birbirini tamamlar niteliktedir. Katılımcıların büyük bir kısmı gençlerin fal baktırmaya gelme nedenlerini açıklarken beklentilerini ya da beklentilerini açıklarken fal baktırma nedenlerini birlikte açıklamıştır. Bu nedenle gençlerin falcıya gitme nedenleri ile falcılardan beklentileri konuları birlikte yorumlanmıştır.

çizmeye çalışıyorlar. Ama bir de tabi ki çok kalabalığın içinde bence yalnızlar ve her şeyi hep birileri söylesin.” (K-12)

“Merak için geliyorlar daha çok diyebilirim. Onları en çok tetikleyen şey merak bence. Mesela hayatında her şey yolunda gidiyor. Güzel bir işi var, sevdiğiyle birlikte. Yani hiçbir problemi yok. Ama fal baktırmaya geliyor. Monotonluktan sıkılmış oluyor, ne zaman hayatımda yeni bir şeyler olacak onu duymak istiyor.” (K-6)

“Aceleci ve sabırsız olduğundan dolayı yaşayacak şeyleri bir an önce öğrenmek istiyorlar.” (K-9)

Gençlerin dertleşmek amacıyla fal kafeye gittiklerini ifade eden aktarımlarda ise katılımcıların bir kısmı kendilerini terapistte benzeterek gençlerin aslında normal yaşamlarında açamadıklarını ve paylaşamadıklarını konuşmak için kendilerine geldiğini aktarmıştır. Bu aktarımlarda gençlerin normalde konuşamadıkları bu konuların fal baktırırken konuşulmasının gençlere iyi geldiğini ve bu şekilde hisseden gençlerin falcılarla düzenli bir ilişki kurduğunu ifade etmişlerdir:

“Çünkü onlar biliyorlar ki hiç tanımadıkları bir insan burada konuştuıkları her şey burada kalıyor. Aslında bir nevi terapi gibi. Anlatacaklarını anlatıp kimseye söylemedikleri, belki karşısına geçip cesaret edemeyeceği her şeyi burada söylüyor.” (K-12)

“Burayı tabi ki terapi gibi görenler de var. Ama eğlence için gelenler de var. Biraz keyif alıp gideyim diyenler de var. Ama gerçekten terapi gibi görenler, düzenli bir emek harcıyor buraya gelmek için, para harcıyor yani.” (K-12)

“Şöyle düşünün biz ucuz terapistleriz. İnsanlar psikolojik rahatsızlıkları olduklarını kabul etmiyorlar. Ve bize gelip böyle belirli ücretler karşılığında oturup aslında hiç kimseye paylaşmadıkları şeyleri paylaşıyorlar.” (K-4)

“Bize gelen insanların çoğu kafasında çok soru işareti olup aslında sorulara cevap bulamayan ya da yaşadıklarını ailesiyle ya da bir sevdiğiyle paylaşmaya, yabancıya bir şey anlatıp bir yol almak bir yardım almak için gelen çok insan var.” (K-12)

Fal kafeye giden gençlerin falcılardan beklentilerine ilişkin katılımcı ifadelerinde; belirgin biçimde gençlerin geleceğe ilişkin beklentilerinin onaylanması ve iyi şeyler duyma arzusu öne çıkmaktadır. Bu aktarımlarda gençlerin kariyerlerinde, duygusal ilişkilerinde ya da sorun yaşadıkları bir konuda duymak istediklerine odaklandığı; duymak istemedikleri cevaplar karşısında üzüldükleri ya da tepki gösterebildikleri ifade edilmiştir. Kimi katılımcılar gençlerin bu arzularını katılımcılar tarafından onaylanma, motive olma, takdir edilme, övülme gibi ihtiyaçlarının bir göstergesi

olarak yorumlamıştır. Gençlerin falcılardan beklentilerine ilişkin örnek katılımcı ifadeleri şu şekildedir:

“Güzel şeyler duymak istiyorlar. Yani ailelerinden çevrelerinden duymadıkları. Sürekli zaten demoralize yaşıyorlar. Bundan dolayı yani güzel şeyler duyup hayallerini süslemek, hayallerine hitap eden konuşmalar bekliyorlar.” (K-3)

“Yani kötü bir şey söylediğin zaman bozulabiliyorlar da tabii. Ama eğer uzun süredir senin hayatındaysa şuraya oturduğunda diyor ki tamam evet belki benim üzülebileceğim bir şey ama bana her zamanki gibi doğruyu söyle. Kızmayacağım, üzülmeceğim, dikkate alacağım diyenler de var ama genelde iyi şeyler duymak istiyorlar, güzel şeyler. Onları övmek, her şey çok güzel olacak demek. Biraz süslememizi istiyorlar aslında.” (K12)

“Bakın aslında ebeveynlerden bunları görmedikleri çok belli. Takdir edilmek, yol göstermek... Eleştirildikleri için sürekli özel hayatlarında ve ev aile hayatlarında aslında sadece motive olmak için geliyorlar. Biraz daha mutlu ayrılmak için.” (K-7)

“Ağırlık olarak tabii iyi şeyler duymak istiyorlar. Meslek yapmak istediklerini, mesleklerinde başarılı olmak istediklerini söylememi istiyorlar. İşte birini seviyorsa o kişiyle yolunun keşşebileceğini duymak istiyorlar vs. öyle yalvarır gözlerle bazen bakıyorlar. Ne olur bana iyi bir şey söyle.” (K-1)

“Bun alıyorlar, çok bun alıyorlar, kararsız kalıyorlar. Bir çıkış noktası bir referans noktası bulmaya çalışıyorlar ve bazen iyi bir şey duymak isteyerek de gelenler var. Kötü bir dönem atlattıyor hani iyi bir şey duysun içine bir serin su serpilsin istiyor...” (K-1)

Gençlerin Algılarında Falcıların Yeri

Katılımcıların büyük kısmı kendilerinin, gençlerin yaşamlarında önemli bir yeri olduğunu ve gençlerin kendilerinden etkilendiğini ifade etmiştir. Katılımcıların ifadelerine göre aradaki ilişkinin yoğunluğu değişse de katılımcıların önemli bir kısmı gençlerin kendileriyle güçlü ve samimi bir ilişki kurduklarını aktarmıştır. Buna ilişkin kimi katılımcılar, gençlerin kendilerini bir anne, abi, abla, sırdaş, arkadaş, dert ortağı gibi gördüklerini ve zaman zaman gençlerin yaşamlarındaki önemli kararlarda belirleyici olabildiklerini belirtmiştir. Bunun nedenlerine ilişkin olarak da gençlerin başka biriyle konuşamadıklarını falcıyla konuşabiliyor olmaları ya da gençlerin kendilerini geleceği bilen biri olarak görmeleri yönünde yorumlarda bulunmuşlardır. Katılımcılardan yalnızca birisi diğerlerinden farklı olarak gençlerin kendisinden çok etkilendiğini düşünmediğini ifade ederken bir katılımcı kimi gençlerin söylenenleri

çok önemseydiğini kimisinin de sadece dinleyip çıktığını ifade etmiştir. Gençlerin falcılardan beklentilerine ilişkin bazı katılımcı ifadeleri şunlardır:

“Düzenli bir iletişim kuruyorsa seninle haftada bir iki üç, her yaptığı şeyi sana soruyorsa, ben böyle karar alacağım bunu mu yapmalıyım, bana böyle dedi ne demeliyim? İşte zaten o seninle hayatını yönlendiriyor. Bunu da biz zaten çok net görüyoruz.” (K-12)

“Çok fazlasıyla etkileniyorlar. Hani sadece falcı olarak değil aslında gençler herkesin söylediğine bakıp etkilenebiliyor. Ama falcılardan daha fazla etkileniyor. Çünkü onlar daha çok geleceği gören insanlar olarak düşünüyorlar. Yani işte falcı, medyum ya da biyoenerjist. Aa işte bunlar geleceği görüyor, biliyor, bunu yapalım. Yani tutup da benim bir lafımla tek bir lafımla hareket eden çok fazla insan var.” (K-8)

“Annesinden babasından yakın görüyor. Net. Annesine babasına anlatamadıklarını gelip bana anlatıyorlar. Abi ben geldim diyor, burada huzur buluyorum diyor. Bir şeyler yapacakları zaman telefon açarlar, sorarlar, bunu böyle yapalım mı nasıl olur?” (K-9)

“Abinin de üstünde, ablanın da üstünde, kardeşin de üstünde, dostluğun da üstünde çok daha büyük bir kavram oluyor. Sırdaş oluyorsun.” (K-1)

“Çok etkilendiklerini düşünmüyorum açıkçası. Gidip de hayatlarını buna göre idame ettiren olmaz bence. Zaten muhabbet olsun diye geliyorlar.” (K-10)

“Söylediğim şeyleri yaşam kılavuzu yapan insanlar da var, oluyor. Ama sadece dinleyip çıkıp giden insanlar da oluyor.” (K-6)

Tartışma

Birleşmiş Milletler'in (2020) 15-24 yaş aralığı olarak tanımladığı gençlik dönemi, bireyin yaşam koşullarının belirlendiği, benimsenen değer ve tutumların geleceğe aktarıldığı özel bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde gençler yaşam koşullarına uyum sağlamak, sorunlarla başa çıkmak ve ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına sürekli bir arayış içindedir. Bu arayışın getirdiği davranışlardan biri de doğaüstü inançlardan biri olan fal baktırma davranışıdır. Falcıların profesyonel olarak çalıştığı fal kafeler hem fal bakım hizmeti sunması hem de sosyalleşmeye imkân tanınması itibarıyla gençlerin vakit harcadığı mekânlardan biridir. Bu kapsamda çalışmada, falcıların gözünden fal kafelere giden gençler hakkında betimsel bir değerlendirme yapmak hedeflenmiştir. Buna ilişkin olarak hangi profilde gençlerin fal baktırdığı, falcılarla sıklıkla hangi konuları konuştukları, gençlerin falcıları nasıl algıladıkları, onlardan ne kadar etkilendikleri ve ne bekledikleri üzerine önemli verilere ulaşılmıştır.

İlk temada ulaşılan verilerde falcılara giden gençlerin profilleri açısından kadınların ve eğitim düzeyi yüksek gençlerin öne çıktığı belirlenirken sosyoekonomik açıdan çeşitlilik arz eden bir profil karşımıza çıkmaktadır. Fal kafelerdeki ve fal merkezlerindeki müşterilerle gerçekleştirdiği bir çalışmada Nar (2014) da benzer şekilde müşterilerin kadın ağırlıklı olduğunu ve her yaş, meslek ve gelir grubundan kişileri barındırdığını saptamıştır. Diğer bir araştırmada ise müşterilerin 30 yaş civarı, kadın ağırlıklı, maddi durumu orta ve çeşitli meslek gruplarından oluşan özellikler gösterdiği tespit edilmiştir (Güngör, 2005). Yine Tayvan'da 6.088 kişinin dahil edildiği bir araştırmada online falcılık hizmetine başvuranların %70'inin 29 yaş altı bireyler olduğu ve tüm başvuranların %69'unun kadın olduğu aktarılmaktadır (Kuo, 2009). Shein ve arkadaşları (2014) ise 18-29 yaş arası bireylerin fala olan inançlarının daha yüksek olduğunu ve eğitim düzeyinin yükseldikçe fal pratiklerine olan inancın arttığını ifade etmektedir. Bu anlamda falcıların, gençlerin cinsiyet ve eğitim düzeyi açısından yaptıkları tanımlamaların literatürdeki gençlik profillerine paralel olduğunu söylemek mümkündür.

Gençlerin karakteristik yapılarına ilişkin olan tanımlamalara bakıldığında kaygılı, meraklı, asi, özgür, depresif, tembel, takıntılı gibi kavramların ön plana çıktığı görülmektedir. Bu tanımlamalar Twenge'nin (2009) toplamda 1,3 milyon kişinin verisini içeren istatistiksel araştırmaları yorumladığı "Ben Nesli" çalışmasında günümüz gençleri için kullandığı ifadelerle oldukça paraleldir. Twenge, bugünün gençlerini genel olarak narsist duygular barındıran, gittikçe artan oranlarda kaygı ve depresyona sahip, isyankâr, özgür ruhlu, toplumsal beklentileri göz ardı eden, benlik saygısı yüksek ve tükenmişlik hissi barındıran bir yapıda tanımlamaktadır. Çalışmada ulaşılan tanımlar arasından gençlerin kaygılı olma durumu en öne çıkan durum olmuştur. Anlatılara göre gençlerin bu kaygılı hâli, gelecekteki ekonomik güvenceleri üzerine bir endişeyi ve umutsuzluğu ifade etmektedir. Howie ve arkadaşları (2020), ekonomik güvencesizliğin olduğu bir bağlamda gençlerin mücadele edebilmesi için umut ve motivasyonlarının yüksek olmasının gerekliliğini ifade etmektedir. Dolayısıyla bu durum gençlerin falcılara yönelmesinde de bir etken olarak yorumlanmıştır. Nitekim gençlerin falcılara gitme nedenlerinden birisi, "iyi şeyler duyma arzusu" olarak aktarılmıştır. Muzzatti ve Smith'e (2018) göre özellikle modern kapitalist dönemde ekonomik güvensizlik yaşamak, bireyleri fal ve benzeri inanışların etkisine daha açık hale getirmektedir. Bu çalışmada da gençlere yönelik tanımlarda, gençlerin falcıya gitme nedenlerinde ve falcılarla görüştüğü konularda ekonomik güvencesizliğin gençleri daha kaygılı hale getirdiği anlaşılmıştır. Bu durum ise gençlerin fal baktırma davranışına yönelmesinde etkili bir unsura dönüşmüştür.

Gençlerin falcılarla konuştıkları konular arasında aşk ilişkileri, aile ve kariyer gibi başlıkların öne çıktığı görülürken aşk konusunun falcılarla yapılan görüşmelerin

en yoğun gündemi olduğu belirlenmiştir. Bu veriye benzer şekilde Nar'ın (2014) çalışmasında da duygusal ilişkilere ilişkin merakın önemli fal baktırma nedenlerinden biri olduğunu ele alınırken; Kuo (2009) online falcılara gelen konularda aşk/ilişki ve kariyer konularının en çok konuşulan üç konudan ikisi olduğunu aktarmaktadır. Gençler buldukları dönem itibarıyla duygusal ve romantik ilişkilere özel ilgi göstermektedir (Masanet vd., 2018). Gençlere ilişkin ifade edilen bu eğilimin, çalışmamızda gençlerin duygusal konulara ilişkin ilgisi üzerinden belirlendiği söylenebilir. Zira gençlerin fal baktırmayı duygusal ilişkilerinde ilişkinin geleceğini öngören, ilişkideki sevgi ve güveni test eden bir araç olarak algıladıkları anlaşılmıştır. Yine katılımcıların gençlere yönelik tanımlamalarına bakıldığında öne çıkan kaygılı, meraklı, depresif, şüpheli gibi ifadelerin de gençlerin duygusal ilişkilerini fal konusu yaparken bu konudaki ilgi ve arayışlarını desteklediği söylenebilmektedir.

Aileye ilişkin konular, falcıların gençlerle görüşmelerinde öne çıkan bir diğer başlığı oluşturmaktadır. Aile ve gençlik üzerine yürütülen çalışmalar, gençlerin ruh sağlığında ve yaşam pratiklerinde aile deneyimlerinin önemli etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Allen vd., 1994; McElhaney ve Allen, 2001; Rutter, 2002). Özellikle ergenlik sonrasında birey, sosyal bağlamda ailenin bir parçası olmaktan ziyade kendi kimliği, becerileri ve ilişkileri üzerinden var olmaya başlar (Hamilton ve Hamilton, 2003). Dolayısıyla aslında aile sistemine ait olan sorunlar, o sistemden bağımsızlaşan genç için bir stres kaynağına dönüşmektedir. Fal baktırmaya gelen gençlerde de aile problemlerine yönelik paylaşımda bulunma ve danışma eğiliminin yüksek olduğu anlaşılmıştır. Nitekim Wigzell (2011), falcıların, fal baktıran bireyler açısından bir umut ve destek kaynağı olarak görüldüğünü aktarmaktadır. Benzer biçimde Kuo (2009) da online falcılık hizmetlerine başvuruların ilk nedeninin bireylerin problemlerine çözüm bulma arayışı olduğunu aktarmaktadır. Yine Skryabin (2020), çalışmasında aktardığı olgunun yaşadığı ebeveyn kaybı sonrasında yas süreciyle baş etmek amacıyla fal baktırmaya başladığını belirtmektedir. Dolayısıyla ergenlikle birlikte genç ve aile arasında çatışmaların artması (Kim ve Smith, 1998) ve gençlerin aileden daha bağımsız biçimde sorunlarını çözme arayışı içine girmesi (Allison ve Sabatelli, 1988), falcılar ve gençler arasında ailenin önemli bir görüşme gündemi olmasını desteklemektedir.

Gençlerin falcılarla görüşmelerinde öne çıkan konulardan bir diğeri de kariyer ve eğitime ilişkin konulardır. Gençlerin bu noktada falcıları rehber öğretmen, danışman gibi rollerde değerlendirebildikleri ve bu açıdan onlara destek olabilecek ve yönlendirebilecek kişiler olarak falcıları tercih ettikleri görülmüştür. Zira çalışmada gençler açısından eğitim sürecinin geleceği ve kariyer planlama, gençlerin merak ve kaygı duygularını yansıtan konular olarak belirlenmiştir. Bu konuların gençlerdeki

karşılığına ilişkin olarak Pısarik ve arkadaşları (2017), üniversite öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada gençlerin varoluşsal kaygılarının genellikle kariyerlerine ilişkin kaygılardan kaynaklandığını ve bu konudaki en önemli sorunun istihdamı güvence altına almak olduğunu aktarmaktadır. Yukarıda ifade edildiği üzere gençlerin kaygılı hâli, onları falcılara yönlendiren en önemli unsur olarak falcıların gençlerle görüşmelerinde eğitim ve kariyere ilişkin konuların öne çıkmasını anlamlı kılmaktadır.

Kariyer planlamasıyla ilgili bölümde gençlerin yurt dışına çıkma arzularının diğer anlatılardan yoğun biçimde öne çıktığı belirlenmiştir. Gençlerdeki bu eğilim, Türkiye’de farklı alanlardaki gençlik araştırmalarında da tespit edilen bir durum olarak dikkat çekicidir. 2020 yılında yürütülen ve 8.196 gencin dâhil olduğu Türkiye’nin Gençleri (TGSP, 2020) raporuna göre gençlerin %38,8’i yurt dışında yaşamak istediğini söylerken %19,1’i fikri olmadığını beyan etmiştir. Aynı yıl içinde 600 gençle yürütülen Türkiye’nin Gençliği Araştırması Raporu’na (SODEV, 2020) göre ise gençlerin %62,5’i yurt dışına çıkma arzusu içindedir. Yine 1.260 gençle yapılan bir başka araştırmaya göre gençlerin %31,3’ü yurt dışına yerleşme arzusu taşımaktadır (Habitat, 2020). Çalışmamızda gençlerin falcılarla yaptıkları görüşmelerde yurt dışına çıkma arzusunu belirtme, bunun gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini merak etme gibi konuların öne çıkmış olması, son yıllarda Türkiye’de yürütülen gençlik araştırmalarının bu yöndeki verileriyle paralellik arz etmektedir. Şüphesiz bu konunun arka planına ilişkin daha geniş araştırmalara ihtiyaç olsa da söz konusu üç raporda da gençlerin yurt dışına çıkma arzularının arka planında, gelecekteki ekonomik güvencesizliğe ilişkin önemli atıflar bulunmaktadır. Yani gençlerin kariyer planlarında yurt dışına yer vermelerinin temel nedeni ekonomiktir. Güngör’ün (2005) yaptığı çalışmada, belirli bir yaş kategorize etmeksizin fal baktırmaya gelen kişilerin en fazla yoğunlaştığı konular arasında maddiyat ve işle ilgili konuların bulunduğu belirlenmiştir. Yine Avcı’nın (2020) yaptığı araştırmada ise fal baktıran kişilerle yapılan görüşmelerde özel hayat, sağlık ve eğitim gibi konuların yanında ekonomik duruma ilişkin görüşmelerin de ön plana çıktığı ortaya konulmuştur. Literatürdeki bu yorumlara paralel olarak çalışmamızda gençlerin falcılarla yaptıkları görüşmelerde ekonomik duruma ilişkin endişe ve merakın önemli bir yer tuttuğu görülmüştür.

Çalışmanın dikkat çekici noktalarından bir diğeri, gençler açısından falcıların nasıl algılandığına ilişkindir. Katılımcı ifadelerinden yola çıkıldığında gençlerin falcılara yükledikleri anlamlar benzerlik göstermekte; ekseriyetle falcıların gençlerin yaşamlarında önemli bir noktaya karşılık geldiği görülmektedir. Nitekim kimi anlatılarda gençlerin falcıları anne, abla, abi, terapist, yaşam koçu, sırdaş gibi hayatta önemli ve etkili bir noktada gördükleri ifade edilmiştir. Bu anlamda hem görüşmelerin içeriği hem de gençlerin görüşmeye yükledikleri anlam neticesinde

gençler açısından fal baktırmanın psikolojik destek düzeyinde bir eylem olduğu düşüncesi gelişmektedir. Buna ilişkin olarak Büyükokutan (2012) falı, bireylerin ucuz ve kolay yoldan psikolojik destek sağlaması olarak tanımlamaktadır. Yine fal baktırmanın terapötik bir etkisinin olduğu çeşitli çalışmalarda aktarılmaktadır (Wigzell, 2011; Lavin, 2020). Fala ilişkin böylesi bir yaklaşımın bu çalışma için de geçerli olduğu söylenebilir. Zira anlatılarda görüldüğü üzere fal baktırma davranışı, bir genç için dertleşme, paylaşma, danışma, içini dökme gibi sağaltıcı etki oluşturan bir davranıştır. Falcıların gençlerin yaşamlarında böylesi bir konumda yer almaları ise gençlerin ilgi görme, dinlenilme, anlaşılma, onaylanma ve desteklenme gibi ihtiyaçlarına cevap veriyor olmalarıyla ilişkili olarak açıklanabilir. Bu yönüyle gençlerin fal baktırma eğilimleri ve bu faldan beklentileri, gençlerin psikolojik destek arayışlarının bir ifadesi olarak yorumlanabilmektedir. Bu konuya ilişkin daha kapsamlı çalışmaların yürütülmesinin gerekli olduğu ifade edilmekle birlikte katılımcıların anlatılarında gençlerin sevgi arayışı, paylaşma, danışma, motive olma, iyi şeyler duyma gibi beklentilerinin belirlenmiş olması, gençlerin kendilerini yalnız hissettiklerini ve bu yalnızlığı paylaşma aracı olarak fala yöneldiklerini düşündürmektedir. Nitekim fal baktırırken öne çıkan konular hatırlandığında daha çok sorun odaklı temaların varlığı ve gençlerin bu sorunlara yönelik arayışları öne çıkmaktadır. Dolayısıyla gençlik çalışanları açısından gençlerin fal baktırmaları, salt gelecek merakını gideren doğaüstü bir eylem olarak algılanmak yerine gençlerin aile, duygusal ilişkiler, eğitim, kariyer gibi konularda yaşadıkları sorun ve kaygılara yönelik bir çözüm arayışının ifadesi olarak kabul edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Gençler açısından fal baktırma davranışının tek seferlik olmaktan ziyade tekrar eden bir eylem olması gençler ve falcılar arasında güçlü bir ilişki olduğunu işaret etmektedir. Falcıların kendilerini gençlerin yaşantılarında birer anne, abla, abi, terapist, yaşam koçu, sırdaş gibi görmeleri ve gençlerin kendilerinden etkilendikleri yönündeki yorumları, bu ilişkiyi doğrulayan veriler olmuştur. Fal baktırmanın bu yönde tekrarlı bir eylem olması, konuyla ilgili diğer çalışmalarda da ifade edilmiştir. Fal baktırmanın bağımlılık düzeyinde tanımlandığı bir olgu sunumunda Grall-Bronnec ve arkadaşları (2015), vakanın ilk olarak eğitim yaşamıyla ilgili olarak falcıya gittiğini, bu görüşmenin ona iyi hissettirdiğini ve hayatının farklı dönemlerinde de çeşitli konuları danışma amacıyla fal baktırdığını aktarmaktadır. Yine Skryabin (2020), olgu sunumu çalışmasında, vakanın falcının yönlendirmesine uydukça daha rahat hissettini ve önemli karar dönemlerinde falcıya danışma alışkanlığı geliştirdiğini belirtmektedir. Dolayısıyla fal baktırmanın gençlere iyi hissettiren bir eylem olarak tekrarlayan bir davranışa dönüştüğü ifade edilebilmektedir. Nitekim gençlerin falcılarla kurdukları ilişkinin bir psikolojik destek niteliği taşıması, bu ilişkinin tekrarlı ve uzun süreli bir eylem olmasını ve gençlerin falcıların etki ve yönlendirmesine açık olduğu kanaatini kuvvetlendirmektedir.

Bireylerin yaşamlarının şekillenmesinde önemli bir dönem olan gençlik dönemi, doğası gereği aile, aşk, kariyer, eğitim gibi farklı konulardaki sorun alanları ile kendini göstermektedir. Bu dönemde gençler için ihtiyaçlarını karşılamak, sorunlarına çözüm bulmak, motive edilmek ve sosyalleşmek gibi konular daha fazla önem kazanmaktadır. Gençlerin yaşamlarında aile, akraba ve arkadaş gibi destek sistemlerinin varlığı bilinse de bu yapılarıdaki zayıflıklar ya da olumsuz tutumlar, gençleri bu dönemde farklı alternatiflere yönelmektedir. Bu çalışmada fal baktırma davranışının bu alternatiflerden biri olduğu belirlenmiştir. Gençler açısından fal baktırma eyleminin, motive edilme, danışma, paylaşma, psikolojik destek arama, geleceğe ilişkin merakı ve kaygıyı giderme gibi amaçlarının bir toplamı olduğu anlaşılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, en temelde falcılık yapan bireylerin deneyimlerinden hareketle gençlerin fal baktırmaya ilişkin yaklaşımlarını anlamayı hedeflemiştir. Bu amaçla ulaşılan verilerde geleceğe yönelik meraklı ve kaygılı olan gençlerin fal baktırmaya daha meyilli oldukları öne çıkarken fal baktırmanın gençler için bir danışma ve dertleşme eylemi olarak algılandığı belirlenmiştir. Bununla birlikte gençlerin falcılarla kurdukları ilişkilerin önemli ve özel bir durum olduğu tahmin edilmektedir. Zira veriler ışığında falcıların gençlerin yaşamlarında etkili bir otorite olduğu ve gençlerin tekrarlı biçimde fal baktırmaya geldikleri anlaşılmaktadır. Bu veriler ışığında aşağıdaki uygulamaların gençlik alanındaki çalışmalara katkı sunacağı düşünülmektedir:

- Gençlerin ihtiyaç duydukları dönemlerde daha profesyonel biçimde eğitim, aile ve ilişki yaşamına ilişkin danışmanlık ve psikolojik destek alabilecekleri gençlik çalışmalarının geliştirilmesi,

- Gençlerin yaşamlarına dokunabilecek, yapılandırılmış müdahale biçimlerinden ziyade gençlerle gerçek ve doğal ilişkiler kurabilecek gençlik çalışanlarının istihdam edilebileceği uygulama merkezlerinin artırılması,

- Fal baktırmanın gençler arasında ne kadar yoğun olduğunu ve gençlerin dünyasında neye karşılık geldiğini daha detaylı ifade edecek gençlik araştırmalarının yaygınlaştırılması.

Looking at Youths Through the Eyes of Fortune Tellers: An Evaluation on Youths Who Visit Fortune Tellers

Melike Semerci
Hakan Karaman
Ömer Miraç Yaman

Introduction and Method

As a period of intense curiosity and anxiety about the future, youth constitutes an important process in terms of the practice of fortune telling. When examining the definitions for youth as expressed in the literature (see McGrath, 2020; Steinberg, 2007; Santrok, 2017; United Nations, 2020), individuals are seen to need adult guidance during youth. In this respect, fortune-telling is an alternative practice for youths with many questions about life and the future. This research uses a descriptive research design to understand the relationship between youths who go to fortune tellers and the fortune tellers themselves. In this direction, the study attempts to discover which youths have had their fortune read and what their relationship with fortune telling is. This study was designed according to the phenomenological pattern interviews 13 people with at least five years of fortune-telling experience. In-depth interviews were conducted with these participants, who were selected using the snowball sampling method. The obtained data have been analyzed using descriptive analysis, with the results presented thematically to the reader.

 Social Service Expert, melikesemerci1997@gmail.com
Research Assistant, Istanbul University, karamannhakann@gmail.com
Assoc. Prof., Istanbul University, omermirac@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-6383-8340>
<https://orcid.org/0000-0002-5729-6012>
<https://orcid.org/0000-0001-9989-8575>

 © İlmi Etüdler Derneği
DOI: 10.12658/M0659
insan & toplum, 2021.
insanvetoplum.org

 Received: 27.07.2021
Revision: 25.09.2021
Accepted: 28.09.2021
Online First: 7.01.2022

Findings

The data obtained within the scope of the study have been classified under four main themes: prominent youth profiles, youths' focus and problem areas, youths' reasons for going to and expectations from fortune tellers, and youths' perceptions of fortune tellers. The findings from the study show the first theme to consist of the definitions participants made regarding youths. In these definitions, the participants were seen to identify youths based on their socio-demographic status and character traits. Accordingly, although different interpretations did occur, the participants stated that, of those who come to have their fortune read, women come the most in terms of gender and youths with higher education levels come the most in terms of education. However, with regard to socioeconomic level, participants statements show no economic level to come to the fore; instead, youths from various socioeconomic levels come to have their fortune read. When looking at the descriptions given regarding character traits, expressions such as anxious, curious, lonely, rebellious, free, lazy, depressed, obsessed, quick-witted, and skeptical are seen to repeatedly stand out. Among these definitions, expressions such as anxious, lonely, lazy, depressed, obsessed, and suspicious are understood to express a more negative context regarding youths' character traits.

When looking at the reasons why youths go to a fortune teller, various points have been identified under topics such as family, career, money, love and friendship. Among these topics, love relationships were determined as the topic for which youths go to fortune tellers the most. In this sense, participants prominently stated that youths come to fortune tellers to consult about problems in their love relationships or to satisfy their curiosity about the future of their relationship. As for family, youths often come to fortune teller to satisfy their curiosity about how to solve family problems/issues, to express to the fortune teller feelings and thoughts they cannot express at home, or to have a conversation or consult with the fortune teller about family problems. For the topic of career, youths meet with fortune tellers to satisfy their curiosity about the future of their business and educational life, to consult with fortune tellers about decisions, or to ask about their dreams about money.

When looking at the reasons youths go to fortune-tellers and what they expect, topics such as curiosity, seeking compassion, anxiety, counseling, worry, and a desire to share what they cannot tell others stand out. When looking at what youths expect from fortune tellers, situations such as hearing good things, confirming expectations, becoming motivated, and feeling appreciated come to the fore. More specifically, the participant's statements about compassion, sharing, and conversing as the reasons for youths going to a fortune teller form a connotation about the loneliness of youth.

As for the effect fortune tellers have on youths, most of the participants stated having an important place in youths' lives and stated having an influence on youths. Although the intensity of the relationship varies with respect to participants' statements, a significant portion of the participants stated having establish strong and sincere relationships with youths. In this regard, some participants stated how youths view the fortune-teller participants as a mother, brother, sister, confidant, friend, or someone they can trust and that fortune tellers can be decisive from time to time in the important life decisions youths make.

Discussion and Conclusion

In the data obtained for the first theme, women and youths with high levels of education were identified as standing out in terms of the profiles of youth who go to fortune-tellers, while no specific socio-economical profile emerged. These prominent opinions about gender and youths' education levels are supported by various studies in the literature (Güngör, 2005; Kuo, 2009; Nar, 2014). However, no prominent class was specified in terms of socioeconomic status. Undoubtedly, these opinions show some tendencies, and conducting more specific research on the subject is deemed necessary.

Concepts regarding youths' character traits such as anxious, curious, rebellious, free, depressed, lazy, and obsessed quite parallel the expressions Twenge (2009) used for today's youths. Among these character traits in the participants' narratives, anxiety was the most prominent. According to the narratives, this anxious state of youth expresses a concern and despair about their future economic security. Muzzati and Smith (2018) and Howie et al. (2020) stated in the context of economic insecurity that youths need to have high hopes and motivation to be able to fight. Therefore, this situation has been interpreted as a factor in youths' tendency to visit fortune tellers.

While topics such as love relationships, family, and career were seen to come to the fore among those about which youths talked with fortune-tellers, the topic of love was determined to be the most intense topic on youths' agenda while meeting with fortune tellers. Our study can be said to have determined this tendency of youths by the interest youths show toward emotional issues. Youth are understood to perceive fortune-telling as a tool that predicts the future of an emotional relationships and a way to test the love and trust in the relationship. Also, when looking at the participants' descriptions of the youths that come visit them, expressions such as anxious, curious, depressed, and skeptical are also seen in the descriptions that bring attention to youths' emotional relations. Therefore, these statements also support the inferences regarding youths seeking interest and support.

Another remarkable point is that youths perceive fortune tellers as guidance teachers and counselors in matters of career and education. Anxiety about education and career has been determined on this point as an important reason for going to a fortune teller. Despite this anxiety, youths were observed to increase their desire to go abroad. Various studies conducted in Turkey on youths (Türkiye Gençlik STK'ları Platformu, 2020; Sosyal Demokrasi Vakfı, 2020; Habitat, 2020) contain data supporting youths desire to go in this direction. As these reports expressed, the main reason for these concerns of youths is thought to be economic. As a matter of fact, some studies have shown economic reasons are like prominent among the reasons for going to a fortune teller (Güngör, 2005; Avcı, 2020). Parallel to these interpretations, the state of despair about the economic future paves the way for youths to establish a strong relationship with fortune tellers.

When looking at the meanings youths attribute to fortune-tellers, fortune-tellers are often seen to correspond to an important point in youth's lives. As a matter of fact, some of the participants stated youths to view fortune tellers as important and impactful figures such as a mother, an older sibling, a therapist, a life coach, or a confidant. As a result of both the content of the interviews and the meaning that youths attribute to the interview with fortune-tellers in this sense, fortune telling is seen to occur for youths at a level of psychological support. At this point, seeing fortune-tellers as counselors, therapists, or elder siblings and going to fortune-tellers for purposes such as talking, counseling, and sharing suggest that these youths feel lonely. As a matter of fact, fortune telling being a repeated action that makes youth feel good indicates the presence of a strong therapeutic relationship between the fortune teller and the attending youth. Although more specific research is needed on this subject, youths' search for psychological support is considered to be an effective factor in both the reasons for having fortune tellers and accepting them as important people.

Kaynakça | References

- Akkök, E. A. (2019). Fala inanma falsız da kalma: Türkçede fal kavramına ilişkin metaforların görünümleri. *Dil Dergisi*, 170(1), 25-37.
- Allen, P. J., Hauser, C. E., Eichholt, C., Bell, L. K. ve O'Connor, G. T. (1994). Autonomy and relatedness in family interactions as predictors of expressions of negative adolescent affect. *Journal of Research on Adolescence*, 4(4), 535-552.
- Allison, M. D. ve Sabatelli, R. M. (1988). Differentiation and individuation as mediators of identity and intimacy in adolescence. *Journal of Adolescent Research*, 3(1), 1-16.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı* (6. Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

- Avcı, C. (2020). Mekânın tüketimi bağlamında kent ırkçıları (falcıları). *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences*, 2(1), 372-394.
- Büyükokutan, A. (2012). Muğla'daki kahve falına bakma geleneği üzerine bir değerlendirme. *Folklor/Edebiyat*, 18(71), 97-112.
- Carabelli, G. ve Lyon, D. (2016). Young people's orientations to the future: Navigating the present and imagining the future. *Journal of Youth Studies*, 19(8), 1110-1127.
- Grall-Bronnec, M., Bulteau, S., Victorri-Vigneau, C., Bouju, G. ve Sauvaget, A. (2015). Fortune telling addiction: Unfortunately a serious topic about a case report. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(1), 27-31.
- Güngör, İ. (2005). Popüler kültür ürünü olarak fal. *İletişim Dergisi*, 21, 169-202.
- Habitat. (2020). *Türkiye'de gençlerin iyi olma hali saha araştırması bulguları*. <https://habitatderneği.org/wp-content/uploads/turkiye-de-genclerin-iyi-olma-hali-raporu.pdf> adresinden 27.07.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Halıcı, G. (2018). Popüler kültürün ekonomik bir olgusu: Fal. *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, 58, 146-159.
- Hamilton, S. F. ve Hamilton, M. A. (2003). *The youth development handbook: Coming of age in American communities*. Sage Publications.
- Hergovich, A., Schott, R. ve Arendasy, M. (2008). On the relationship between paranormal belief and schizotypy among adolescents. *Personality and Individual Differences*, 45(2), 119-125.
- Howie, L., Campbell, P. ve Kelly, P. (2020). Young people's resilience and post-financial crisis television: Allegories of economic and social survival. *Journal of Youth Studies*, 23(2), 189-204.
- Jasper, M. A. (1994). Issues in phenomenology for researchers of nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 19(2), 309-314.
- Johnstone, M. (2004). *The ultimate encyclopedia of fortune telling*. Arcturus.
- Kartopu, S. ve Ünalın A. (2019). Büyü ve tabiatüstü güçlere başvurma nedenleri üzerine bir saha araştırması. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 19(2), 379-399.
- Kim, K. ve Smith, P. K. (1998). Childhood stress, behavioural symptoms and mother-daughter pubertal development. *Journal of Adolescence*, 21(3), 231-240.
- Kuo, C. (2009). A study of the consumption of chinese online fortune telling services. *Chinese Journal of Communication*, 2(3), 288-306.
- Lavin, M. F. (2020). On spiritualist workers: healing and divining through tarot and the metaphysical. *Journal of Contemporary Ethnography*, 50(3), 317-340.
- Masanet, M. J., Medina-Bravo, P. ve Ferrés, J. (2018). Myths of romantic love and gender-based violence in the fan forum of the Spanish teen series Los Protegidos. *Young*, 26(4), 96-112.
- McElhaney, B. K. ve Allen, P. J. (2001). Autonomy and adolescent social functioning: The moderating effect of risk. *Child Development*, 72(1), 220-235.
- Mcgrath, B. (2002). Towards the enablement of "unqualified" rural youth: A structurationist perspective on socially inclusive policy interventions. *Journal of Youth Studies*, 5(3), 291-312.
- Muzzatti, S. L. ve Smith, E. M. (2018). 'The spirits tell me that you're seeking help': Fortune telling in late capitalism. D. Waskul ve M. Eaton (Hzl.). *The supernatural in society, culture, and history* içinde (ss. 116-35). ABD: Temple University Press.
- Nar, M. Ş. (2014). Psiko-antropolojik bir olgu olarak fal üzerine nitel bir araştırma. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 54(1), 507-524.
- Nurmi, J. E. (1991). How do adolescents see their future? a review of the development of future orientation and planning. *Developmental Review*, 11(1), 159-170.
- Osmanoğlu, C. (2014). Din eğitiminin gelişimsel temeli olarak inanç. *Bilimname*, 27(2), 177-206.

- Pisarik, T., Rowell, C. P. ve Thompson, K. L. (2017). A phenomenological study of career anxiety among college students. *The Career Development Quarterly*, 65(4), 339-352.
- Rutter, M. (2002). The interplay of nature, nurture, and developmental influences: The challenge ahead for mental health. *Archives of General Psychiatry*, 59(11), 996-1000.
- Santrock, J. (2017). *Yaşam boyu gelişim: Gelişim psikolojisi* (13. Baskı). G. Yüksel (Çev.). Nobel Yayıncılık.
- Seginer, R. (2003). Adolescent future orientation: An integrated cultural and ecological perspective. *Online Readings in Psychology and Culture*, 6(1), 1-13.
- SEKAM. (2016). *Türkiye gençlik raporu gençliğin özellikleri, sorunları, kimlikleri ve beklentileri*. <http://sekam.com.tr/images/resimler/468b1dd1.pdf> adresinden 27.07.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Shein, P. P., Li, Y. Y. ve Huang, T. C. (2014). Relationship between scientific knowledge and fortune-telling. *Public Understanding of Science*, 23(7), 780-796.
- Skryabin, V. Y. (2020). An addiction to seeking fortune-telling services: A case report. *Journal of Addictive Diseases*, 38(2), 223-228.
- Sosyal Demokrasi Vakfı (SODEV). (2020). *Türkiye'nin gençliği araştırması raporu*. https://sodev.org.tr/wp-content/uploads/2020/05/detayli_rapor.pdf adresinden 27.07.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Steinberg, L. (2007). *Ergenlik*. F. Çok (Çev.). İmge Kitabevi.
- Şahin, D. (2009). Kişilik bozuklukları. *Klinik Gelişim*, 22(4), 45- 55.
- Turner, D.W. (2010). Qualitative interview design: A practical guide for novice investigators. *The Qualitative Report*, 15(3), 754-760.
- Türkiye Gençlik STK'ları Platformu (TGSP). (2020). *Türkiye'nin gençleri*. <https://tgsp.org.tr/tr/dokumanlar/arastirmalar-14> adresinden 27.07.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Twenge, J. M. (2009). *Ben Nesli*, Öztürk E (Çev.). Kaknüs Yayıncılık.
- United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2020). *World youth report: Youth and the 2030 agenda for sustainable development*. United Nations Publications. <https://www.un.org/development/desa/youth/world-youth-report/wyr2018.html> adresinden 27.07.2021 tarihinde erişilmiştir.
- United Nations. (2017). *Youth issue briefs*. <https://www.un.org/development/desa/youth/wpcontent/uploads/sites/21/2020/07/2020-World-Youth-Report-FULL-FINAL.pdf> adresinden 27.07.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Wigzell, F. (2011). The Orthodox church and commercial fortune-telling and magic in Russia. *Religion, State and Society*, 39(4), 420-442.
- Wyn, J. ve White R. (1997). *Rethinking youth*. Sage Publication.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Seçkin.